

графіті
графіті

Тарас
Ващук

Україна
в пісках

Харків
«Фоліо»
2017

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Скоро вже буде 10 років, як я слідкую за творчістю молодого закарпатського письменника Тараса Ващука. Слідкую з інтересом і не перестаю дивуватись, чому він досі не став зіркою сучасної української літератури. Бо ж пише цікаво і незвично. Пише щиро і чесно про те, що знає, що сам відчував і відчуває, про що думає. Пише так, як інші колеги по перу не пишуть: щось є в його стилі від Гемінгвея, якого я дуже люблю. Незвична легкість стилю при досі драматичних сюжетах. Чудові діалоги, що просто просяться в радіоп'єсу або в кіно. Шокуюча щирість і навіть художня «самопринизливість» у текстах, що написані від першої особи, в текстах, де одразу віриш, що з тобою зі сторінок оповідання спілкується саме автор, а не абстрактний оповідач.

Тарас Ващук — людина діла. І письменник діла. Він будує свою біографію, своє життя, як роман або ж як матеріал для роману. Колись вирішив поїхати легально на заробітки і, попередньо добре підготувавшись, опинився в Об'єднаних Арабських Еміратах, де живе і працює вже

багато років. Працює і продовжує писати чудову динамічну прозу, що розповідає і про Емірати, і про Україну, і про внутрішній світ людини, яка живе на дві країни, на два різних світи...

Читати, до речі, цю книгу можна не тільки як чудову художню прозу, але й як енциклопедію з життя заробітчан. Заробітчан не лише українців, хоча і їх серед героїв чимало. Але, окрім українців, ви зустрінете на сторінках збірки оповідань і китаянок, і арабів, і киргизів, і таїландців — увесь емігрантський світ Дубаю, який автор вивчив досетменно. Ця книга взагалі про людей, відірваних від батьківщини, про людей, яких саме й об'єднує ця відірваність, робить наче більш зрозумілими одне одному, подеколи аж взаємозалежними. Інколи ця взаємозалежність стає схожою навіть на історію кохання, але — без хепі-енду.

*Андрій Курков — письменник, журналіст,
кіносценарист, член англійського ПЕН-клубу,
член Європейської кіноакадемії*

ВІД АВТОРА

Кажуть, що в мене завжди мало би бути дуже цікаве життя. Мовляв, десять років в українській (нехай і провінційній) журналістиці. Та ще й у такому колоритному регіоні, як Закарпаття, котре є Україною в мініатюрі — з мішаниною культур і компактних осередків проживання понад ста національностей! Такий собі український мікро-Вавилон.

Тому, можливо, й не дивно, що доля занесла мене у справжній, макро-Вавилон сучасності — Дубай, що в Об'єднаних Арабських Еміратах. Робота в гігантському помпезному аеропорті, шейхи, верблюди, хмарочоси, море, скелі... І магія найбільш багатонаціонального міста світу, закомплексовано-шикарного, з переплетенням культур і безкультур'я всього світу, із власним мусульманським колоритом, зі своїми прихованими і явними гріхами. Тут глобалізація відчутна, як ніде інде. А майбутнє вже настало й радує або лякає своїми калейдоскопічними проявами.

Тож мені часто радять: просто стенографуй те, що відбувається навколо, і буде тобі письменницьке щастя. Я ж переважно відповідаю, що мене значно більше цікавить те, що коїться в людей усередині, у власному мікросвіті, мікрокосмі. А зовнішній антураж — це лише обставини, в які поміщені ми-піддослідні. Втім стенографувати таки почав.

Однак я-журналіст дуже напаскудив собі-письменнику. З мене випльовуються лише крихітні новели. Адже після досвіду публіцистики розумієш, що жодна тема на світі не варта бодай ста сторінок.

Сподіваюся, моя писанина знайде свого читача. Не знаю, де вона знадобиться більше (як і досі не знаю, де більше потрібен я сам — на Батьківщині чи в новій домівці, яка ніколи не стане рідною). Так чи так — ця література одно-значно емігрантська. Я вже 5 років не член українського суспільства. Живу за іншими законами, в іншому світі, на іншому континенті.

Але парадокс полягає в тому, що тут ми згуртувалися, здружилися і збудували собі власну Україну. По крупинці, по піщинці. Майже як міраж у пустелі. Таку собі Україну в пісках...

Добираючи новели для книги, я лише кількома штрихами на початку й наприкінці намагався показати своє

художнє бачення ситуації в українському суспільстві, ту атмосферу, яка панувала навколо нас ще до Революції гідності та згодом, уже після неї. Але основа книги — історії з Дубаю. П'ять років тому, коли я ступив на арабську землю, все було зовсім інакше для вихідців з України. Ми були розпорошені, зневірені, зневажливі іноді до земляків, не маючи бажання навіть спілкуватися одне з одним. Тому в цих оповіданнях досить багато самотності, прикрості, приреченості. Й тексти можуть здивувати тих, хто мене знає тут, в Дубаї, — троля-веселуна...

Нас (дубайських українців) згуртувала війна. Дала можливість зрозуміти, хто ми є, яка наша кінцева мета. Це не новина, що життя за кордоном загалом змінює людину. Але арабський світ іноді трансформує всіх на свій лад. Як кажуть у нас: у Вавилоні все як на долоні. Гріхи й чесноти — в гримучому лакшарі-коктейлі, всі митарства й успіх — у легендарних бувальщинах. Будні — в золотих клітках п'ятизіркових готелів і магазинів, на піщаних пляжах й у висотних басейнах, у смердючих трущобах і аеропортових відстійниках, вогких тюрмах і китайських борделях...

Чи зміг я цілком передати цю дивну атмосферу Вавилону сучасності? Звичайно, що ні. Але знаю напевно, що був чесним із собою і читачем. Що віддав частинку